

ივერიი

თვე	მან.	კ.	მან.	კ.
12	10	6	6	—
11	9	50	5	5
10	8	75	4	4
9	8	—	3	3
8	7	25	2	2
7	6	50	1	1

ცალკე ნომერი—ერთი მარკა.

გაზეთის დასავლელი და ცენტრალური განყოფილება დასავლელად უნდა მიმართოს: იგივეს რედაქციას, ანაღ ბეჭდვის განყოფილებას, ანაღ ჯ. მ. ნიკოლაილის საბეჭდო განყოფილებას, ანაღ ბეჭდვის განყოფილებას და ბეჭდვის განყოფილებას. ფასი განყოფილების: ჩვეულებრივი სტრიქონი რგა კაპ.

1877—1887 წელიწადი საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1887 წელიწადი

„ივერია“

გამოვა 1888 წელს ზე იმევე პროგრამითა, როგორც აქამდე.
მისაც პასუხს დამატებითს გაზეთი ამ 1888 წლისათვის, მიმართო მ. ს.

ტულუნი (ა) თითონ რედაქციის (ახალ-ბეჭდვითი) ქუჩა, სახლი ნუბა-ლოვისა, № 9.) ბ) ლ. ბ. ხიდეკელის გაზეთის სადგურის (გოლოვინ. პრეს-პეტრი, გიშაზის პირდაპირ.) გ) წყნარ-კითხვის საზოგადოების“ კანცელარიის (სახლის ქუჩა, სახლი დ. სარაჯიშვილისა, ცხოზივე.)

მუთონში: ვარლამ კვიციანის წიგნის მაღაზია.
ხონში: ნესტორ წერეთლის წიგნის მაღაზია.
ბათუმში: მ. ნათესაძე.

ტფილისის გარეულ მცხოვრებთა უნდა დაბარონ გაზეთი შემდეგის ადრესით:
Въ Тифлисѣ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІА“
გაზეთის ფასი დაბეჭდვითი გაზეთის სათავეში, ხილი სრული პირისანი გაზეთის დავეთოსა გამოცემებულა უკანასკნელს გვერდზე.

სფირადღის იფუნქიუე ჟანაბრანა და უკვეთი გოარეს ასედა ჟან-ბადანას უფულოთადესს მუსხარგობთ: (ქობინტან დარდელ-ცეცხასა პირველი უფოლისას და მეორე მელ-ლას, ნიკოლოზ სფირადღის მის ჟანბადანას, და სოლოგენ ნათესაეთა და ნელაბოთა მობმანდნენ სუთშაბათს, 31 ქვისტიკოლითივე, მცელებოლის გასცენცელად წმ. მარინეს ცკლესიაში, ავღაბარში, დედ ყაზარმების პირდაპირ, ფალიანდოვის ქუჩაზე, სახლი № 6.

ახალად გამოვიდა შექსონის ტრაგედია

ჭამილეტი

ინგლისური დამამოთარგმნელი იფუნქიუე მანაბას მაერ.
გამოცემა გოერ
იფუნქიუე უფულო წიგნის მაღაზიაში.
ფასი მისამა შაპრი.

გამომცემლის გრ. ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში იყიდება

ლოტო ანაზაბისა

შედეგნიანი ანდრია დეუბისი მიერ.

ეს დოკუმენტი შედგება გოერის დანაშნულებით არის შედეგნილი, თუცა ციფრების დოკუმენტი მაკოერობასაც გასწევს და სასამაფოა დროს. გასატარებელი საამაშია.
ფასი სამა ანაზი, ქალაქს გარეშე გაგზავნით ოთხი ანაზი. დოკუმენტი დამაზს ყუთშია ჩაღებებული.

ფალეცონი

ახალ-წლის წინად (წერილი მეგობრთან)

ცხლა, როცა ამ წერილს გწერ, ჩემო მეგობარო, ჩვენს დედა-ქალაქში სრული დედუდობაა. არ ვიცი, ახალ-წლისათვის პართული გაზეთი რას იტყვის. შერს ეს დედუდობა ძირივ გადკვირებს, რადგანაც იცი, რომ ძველი წელიწადი მიიწურა და მთელ ჩარბარდა თვის პატრონს, ახალ-წლის კარებს აუკეთებს—გამიძღვრე, შემოვიდო, ცხლა ჩემი რიგითა... მაგრამ მოდი და ნუ მიცემს დედუდობას, როცა ძველს თვის ანგებებს და ახლას იმედი არა გეძებს: ერთის ანდაზისა არ იყოს, ზოგჯერ შეუწყვევი ლინისა შეწყვეული კირი სჯობა იმანო და რომ ახალი წელიწადი ძველს ეგანება, ამას დიდი ჩინი და თავში ცემა არ უნდა. აქაური საზოგადოებრივი ცხოვრება რამდენსამე

ტფილისი, 29 დეკემბერი

ჩვენი გაზეთი მტრად ჰქონდათ აღიარებდნენ, რომ არა რომელიმე კაცი იყო გაბაბრებული, გაუგებრი, უგებრი არც მართლად და არც ტყუილ-ურთოდად. გაბაბრებულებს, გაუგებრებულებს ვიამე საკადრისი არ არის არც ცადვე კაცისაგან, არც ფიტრატურისაგან, რომელიც მართებულობის და რეგულარობის მატებით უნდა იყოს და თუ ამ ერთი ადამიანს, ამ მეორე, დიროსი არ არის წმინდა სახელი დი-ტრატურისა ატაროს. ტყუილიანი სიტყვა-მასელი, ტყუილიანი ბუბუნიანი, რომელიც უნდა უბეჭდოს სიღმე ყოველს კაცს, სხვის გასაბობრებულად გამოაქმნებულს, მეტის-მეტად ცხადე ნიშანია თვითონ მოლაშქრეს უწმინდურობისა და ტყუილისა.

ჩვენ ამის თაობაზედ არა-ერთხელ გვეყენია ღამარაი და ისიც დაგვიძაბებია, რომ ეს ჩვენი აზრი იმას-კი არა ჰქონდავს, ვითომც კაცი განცხადებული არ უნდა იყოს, რომ ცანსაეთსავია. ხოლო განკითხვაც არის და განკითხვაც: განსაგანებვა ადამიანისა არ შეიძლება ზრდილობანი, თავგანიანი და მართბული იყოს? დედეს ტყუილითად განათლებული და გუფით და გონებით განათლებისაგან გაფორმებული და განწყობილი კაცი ითხოვს, რომ ადამიანურად, ადამიანის დირსების ძირს დაუშვებიად იქცეოდნენ ვით ავანსაც-კი, რომელიც უნდა წამოსაყუებელია და მისაყუებელს და მსჯავრი მის მიერ შეგინებულის სათნობისა უკვე თავს დასტრიალებს სამართლიანად უფვეისათვის.

თუ ავანსაც ესე უნდა მოვეცეთ, მაშ როგორ უნდა მოვეცეთ ერთ-ლიდ შესტყვიანს ძველ წლის განაბნებას და ახლის დაბანებას? სუქობა და გუფობა, რომ უნდა ნიშნავდეს აქ ახალ-წლის მოლოდინი? რა სიხარული და წარმატება მოიტანა აი თუნდა წლებიანდობა წელიწადი—აბა, ჩემო კარო, გადაკითხე ამ წლის განუთების სახალწლო ნომერები, მაშ წარმოიდგინეთ ის სასიკეთა და იმედი, რომელიც წლებიანდობის წლებს მიგებენ, ყოველივე წელიწადი თქვენი შედარე ცხოვრების შინაარსს და სინადავლეს... ოჰ, რა დიდი მანძილი განაზღვრება იმედსა და სინადავლილის შუაში!

თითონ ქართველებიც არ მალევენ თავიანთის ცხოვრების უშინაარსობას, — საზოგადოებრივი ცხოვრება უფერულია, უშინაარსია; უფერულია აგრეთვე თვის საზოგადოებრივი საქმიანი და მისი ნათქვამი, ასე ჰქვია დედებს“ საქართველოს კლდედარი 1888 წლის... კარგი და პატიოსანი, მაგრამ იგივე „კლდედარი“ გულს არ იტყვს, თითო-ორიოლა აქ იქ

მანერტს, როცა ბედი და გარემოება შეგახვედრებს ხოლომე ერთმანერთის განსაკითხვად? ცხადია, რომ გოარც, მაგრამ, ჩვენდა სამწუხაროდ, ჩვენში მართებულ, ზრდილობიან განკითხვისათვის ბევრს ადამიანს საუბრედი, ბევრს გუფი და გონება ამისათვის საკმაოდ განწყობილი, გაწურთნილი არა იქვს. ამიტომაც ისეთს თავზედ შეადგებულს დანადგავ-თრევას, ისეთის სიხარულით კაცის ავად-სტენქის არ-სადე ჰქნაბეთ, როგორც ჩვენში, საკმაო ჩვენში კაცმა კაცს რაზედმე საბუთიანი უარი უთხრა, საკმაო ერთს რომელსამე აზრზედ არ დაუთანებია, საკმაო მშენი საგუთარი: ზრდი იქონა, სხვის სიტყვას, სხვის საქმეს სამართლიანად უწინ დასვლა, საკმაო რაც იმის მოსწონს, თქვენ არ მოაწონათ, — ერთ-ერთი ამისთანა საკმაო-მეთო, რომ მოადერავს კაცმა თავისი განაბი თუ ენა ღამუმი ამოავლას და უნდა თავზედ დაგაბერტული. სამწუხაროა ჭირთა ჭირი ის არის, რომ ამის მომქმედებს ბარაქდის ქუდას გურავთ და ისიც გაბდინებული და გამოჭმული დადის და უსიერცხვილოა ჭკადულობის თავის სამარცხვინო საქციელს.

დედი არ გადის, რომ ზოგიერთ ადამიანებშიც ესე ღამუმი ამოვლებული კალმით დაწერილი კორნესონდენციები არ მოკვდებიან. ზოგი მაშინაცა ჰქვიადავს, ასეთი და ასეთია და სამსახურადმ უნდა გაგებულ იქმნასო, ზოგი მხვედრებზედ, ზოგი ბღადიარჩინებზედ, ზოგი მეზობლებზედ, ზოგი მტრებზედ, ზოგი მოყვარებზედ. ყოველის სტრეტიონდამ გამოჭრითს, რომ აქ ნაწყენი, გადამტრეხული, დაშურებული გუფი მომქმედებს,

ამოგლეჯილ კერძო მოკლეებს გმლავებდა და ბოლოს სულ სხვა ჰანგზედდა ამ უფრის „უფერული და უშინაარსი ცხოვრებას...“ როცა მე ამ „კლდედარი“ წავიკითხე „ჩვენი ცხოვრების განაგებვა“, გატყობილი უნდა ვითხრა, გზავალი ამერია და თელოწინ აფრეკის თვალ-გაღუქვნილი ურწუფე უღაბო წარბოშიდეს; იქ, იქ უღაბონში სიცოცხლე მოაპობადა, თუცა-კი ხანდინან, ძირივ იშვიათად შეხედები პატარ-პატარა სიკოცლად საგვ კუნძულებსა. სწოვად აფრეკის უღაბონს უნდა მივაგედეს აქაური საზოგადოებრივი ცხოვრება: ამ ცხოვრებაშიც თითო-ორიოლა ალაგას ამოჩუქნილს სიცოცხლის წყარო, თუცა-კი მთელ ცხოვრებასა უღაბონს ფერი მოჰყენია, გულსა და სისლს უფთავს მეთად-ყურეს, მოგზავრებს. სხვაგან ამ ვერაი ცხოვრების უღაბონა—თეოდის ჩინს და წყალს გაუშრობდა ყველა მოკლეწესა, სრულს სასო-წარუყვეთილებსა მისცემდა, გააქრობდა და გააქარებდა,

და არა გამოთხვედი, გუფ-დინჯი, ტყუ-დამეჭდარი მართალი.

ამ ღამის წვიმის ქვეშ, რა თქმა უნდა, უფრო იმისთანა ჰქვიადავს, რომელიც უბედური სვე შესვედრით და გამოსუფანს გასარეკელიად საზოგადო მოკვანზედ საზოგადო სამსახურისათვის შეძლებისამებრ. იმისთანა უწეგეში, უწეგეში, ახალი-ადუღრთებული კაცი არ არის ჩვენში, როგორც საზოგადო საქმის მოადგეწე. როგორც გადებტიბდს დობეს, დიდი და პატარა მისადგამია და სთავდას. არავის სიტყვას უტუღს ეს ასეთი უსამართლო მტყუარ, არავის ვიზიუდება, არა ვის ეთავილება. ისე გაბაბრებულად, ისე გაუგებრებული არავინ არის ჩვენში, როგორც სვე-უბედური მისხური საზოგადო საქმისა. აქაო და მოკვანზე სდგას და ნიშანში ადგავდა ამისადგამია, ადარაფერს ვერადგებთ, ვასართლებთ ტალახის გუნდას და პანტასავით თავზედ ვყრით.

უცდამედი არავინ არის და შესადგამა საზოგადო მოადგეწე ბევრში სცდებოდავს, ბევრში არ ემარჯვება, ბევრში იმედი გაუტყუნდავს და ამისთანვე შესადგამია, რომ გუფი, ნაშეუსი, სინდისი წმინდა ჰქონდავს, სურვაფი, განზრახვა, გუფი-ნადევი პატიოსანად ეწროდავს. არ-გამბეჯავდა, იმედათა გამოტყუნება, შეუფხვამილება საზოგადო მოადგეწის ჩვენ სასიხარულო ამადა მივგანჩია, იმიტომ-რომ შემიხვევს ვადავკვს დანდევს გუფას პირი გეცხსნან და გაბაბრებულის, გაუგებრების სასამაფოში ამოვლე-ბული ისრით გუფი გაგურდვიოთ და რამდენად უფროა სასტენია, საწყენია ეს ამავი მოადგეწისათვის,

და დამაზის ზურგდღან აღვიდა, მაგრამ, ჩვენს დასიხარულოდ, ამ სამწუხარო მოკლეებს არა ემედათ: აქ თუცა არც ერთს საზოგადოებრივი მოკლეწესი ცხოვრება არ აფრთავინებს იმედითა და სასოვლიანად, მაგრამ, რაც უნდა იყოს, სულიერს და ზნეობრივს ძალის სრულიად არ უსპობს, არ უთრეფავს. ამისათვის ზე სრულიეში-თავ არ ევთანებში „ჩვენი ცხოვრების განაგებვა“—ს აფრეკის, რომელიც თავის წერილობს დასაწყენის სრულს სასო-წარუყვეთილებს მისცემია, ჩვენი უცრე დედუდობა, უთანაზობა ურ-თიერთ შორის ამ სამწუხარო მოკლეების მიწეში თუცა იმედი უფერულია, რომ „საზოგადო უძლეობა თითოეული საზოგადოების წყურთა“ ხედვია... არა, რაც ითქმის საზოგადოებზედ საერთოდ, იმის თქმა არ შეიძლება კერ.

მით უფრო ბევრს ბარაკქალას გე-
უნებთი მსროდღევას.

ამ ზუსტს მოვერინდეთ. გარა
ასეთი სამარცხვინო ქვევის შეწყ-
ნარება. სამართლიანის გულის-
წყურებით უნდა შევაქციოთ სხვის
გაბაზუბურებებს და ყოველივე
კლანდფა-თრევით გაბაზრუბური
ჩვენს საფრთველ გვემ მივიფოთ და
საჩრდილ გავუქვიოთ. ამას ითხოვს
ჯან - მართელობა საზოგადოებისა,
ამას ითხოვს ნაშუისი და პატიოსნე-
ბა უცვლელი ერთად და თვითვეუ-
ფიას ცაღვედა. გულ - მტკინეუ-
დასე მოამქედე მართეპული გამკე-
თხვევლია და ანა შემგავინებელი
და მონადქალი. პირველის მძარი
მივეკვ და მეთრევი... მეორემ - კი
იღაწაწაწას, ვიღვე თვის სასუ-
ბარს ღაღემი სული შეუგუბებებს
და დაიწრება.

ახალი ამბავი

* გუშინ - წინ, 28 დეკემბერს,
ჩვეულებრივ კრება ჰქონდა კაცების
სამეურნეო საზოგადოების. ამ კრება-
ზე საზოგადოებამ განიხილა სხვათა
შორის ხარჯალარცხვა მომავლის
წლისათვის. კრების დასასრულ საზო-
გადოების თავმჯდომარედ ნამუთვმა,
ბანა ზ. ჯორჯაძემ, აუწყა საზოგა-
დოების, რომ ჩვენმა საზოგადოების
წევრმა, ბანა ი. წინამძღორიშვილმა,
შეადგინა ქართულად წიგნი: „ვახის
მოკლი და ვაშენებთა“. ეს წიგნი გა-
დავსინჯე და უნდა ვთქვათ, რომ
წინამძღორიშვილის თხზულება ფირად
დასაწონია ყოველ მხრე. თვით ერის
შესახებაც ვერას ვიტყვი, რადგან,
ჩემდასამარცხვინოდ, იმდენად მოკლენ
არა ვარ ქართულის ენისა.

* ქალბატონი სამკურნალოში, გა-
ნაოის ქუჩაზე, დაიარება საქმოდ
ბლომა ხალხი. ბევრმა არ იცის წესები,
რატორ, როლისა და ვის უნდა მი-
მართოს. ამისთვის გამოკიდებულია
დაწერილობითი განცხადება სომხურისა
და რუსულს ენაზედ. ქართული მდ-
ბლი ხალხი შემოგაჩვიის, რომ ხსენე-
ბულ ენათა უკრლინარობით ჩვენ ვერ

შეგიტყვიო, ვის მიგმართოთ და რო-
გორ მოგიტყვიო. კარგი იქნებოდა,
რაკი ქართულს ენაზედ განცხადება
არა აქეთ, სამკურნალო სახელე მინიქ
დღეობებინათ, ისეთი, რომელსაც
დღეობა ჰქონოდა, რომ ჩვენთვის გვა-
ცემენებოდა, თორემ ცხლა თუ ვის-
მესა ვკითხეთ, ის განცხადებაზე გე-
ნიშნებს და ჩვენეკი ვერ გამოგვიყე-
ნებია განცხადებანი ჩვენთვის უცნობ
ენაზედღო.

ჩვენის მხრით უნდა ვთქვათ, რომ
განსაკუთრებულ მობელის დაქირავე-
ბას ისევ განცხადების ქართულად შე-
დგენა აჯობებდა.

* დღესასწაულების გამო დღი
მოძრაობა მთელს ქალაქში... მგეფ-
იტონეს რომ ორის ცხენის მტერი არა
ჰქონდეს, ორს კიდევ იყიდის, რად-
განაც ორის ცხენით ფრას ვაძღვება,
ღიღი მუშობადა.

ჩვენი ცხენ - მავალი - კი, პირიქით, ამ-
იტონეს თავის მოქმედებს. აქამდის
ორთავალში სამი ვაგანი დადიოდა,
ცხლა - კი მარტო ორი დადის. ჯერ
როცა სამი დადიოდა, იმ მანძილს,
რასაც ცხენი 12 - 18 წუთის უნდებო-
დით, ცხენ - მავალით 20 - 25 წუთის
ძლივს გაივლიდით.

ამის გამო თითქმის ორი მესამე-
ლი ცხენ - მავლის მუშტრისა ცხლა
ფეხით დადის.

* ორთავალის ციხეში ტუსა-
ლებს გააპრია მოუწოდებინათ. ჯერ
ღრმა ორმო ამოკურნათ, მერე პირ
არაშინი გაუთხრათ ვეფროსთი,
მაგრამ ყათუბებს გაუგიათ და უპოე-
ნით დიდი ტომარეკი, რითიც მიწა
უწინდითა, გამოძიება სწარმოებს.

* თიანეთში ძალიან სიძვირეჩა-
მორაზრდიან: პურს, ქერს, ზორბაღს,
ყველს, ცხობს, შებნა ჩარჩები თო-
დულობენ თუმე და ინახვენ საზა-
ფხულად, „სლაგორად“. ამის გამო
ენიქ ბაზრის შეწყვეტეს და იქილმი
მაიქეს საჭირო სერისათი, ძალიან
შევიწროებულნი არიან. ურიგო
არ იქნება, ჯეროვანი ყურადღება
მაიქეიონ ამ გარემოებას.

* იქილმევე: თიანეთში ასულან
გერმანელები და მჭირათვენ სასტუმრო-

ებსა. თიანეთის სახსლე უყვევათეუ-
ლია: ვარ შემოი ცხლა უშენებენ დიდ
ბაღსა. დიდორნი ხეები დათხარებ
ტყეში და პირდაპირ ბაღში დარგეს.

* საცერელო, რომ ამ წლის
დეკემბრის თვის დღეები და ამინ-
დული წარსულის წლის დეკემბრის
თვის დღეებმა და ამინდებსა ჰგე-
ნან. შარშან დეკემბრის თვეში ზემო
მიგრეთსა და ზემო ქართლში ისე
გაიარა, რომ სულ სიმშრალე და თბილი
დღეები იღვა. იმ დროს, როდესაც
წებრსხენებულს ადგილებში თბილო-
და და მთელი დღეამაწა მშრალი იყო,
ბათომსა, ტფლისსა, კასპსა, მცხეთა-
სა და ქსანისკენ თოვლი მოდიოდა
და ძრიელ ცილად. წითულად ასე
სწორედ.

* სურამი: სურამის გვირგვინის
საქმე კარგად და ჩინებულად მიდის.
ამ ემად დასავლეთის მხრიდან ექვსას
დაცვენზე გამოუთხრათ უყვე მალარი-
სა და ვიგიაზი მზად არის კიდევ. აღმო-
სავლეთის მხრიდანაც, ნაშურადამ და-
წყეული ბედილობისა, დროებით
ხილვის ეტლით უყვე გაუთხრათ
და ლიანდაგი სიგარით ექვს ვერა-
სამდე მზად არის და ორთქლითა
ტარებელი დღეში ოთხჯერ - ხუთჯერ
მიდის და მოღის ამ გზაზე.

* გზა „Нов. Осиа.“ გენო-
ბებს, ვითომც ტფლისის საგუბერნიო
გამკვირბას აღდგოს საქმე იმის თაობა-
ზედ, რომ ახლად გვეყვებულნი გზა-
ტყელო თიანეთისა გარდაიქცეს სა-
ფხულად გზად. მართლაც ეს ფერი-
აღ სახარებელი იქნება არა მარტო
მთავრებისათვის, არამედ თეთი ხალხის
სათვის, რომელც უფროსტობით ასე
დაშორებულია მრავალს სიკეთესა.

* გზა „Кавказ“ - სა სწერენ,
ვითომც ოსურგის პოლიცია უკვე
მიტანოს ქან ლინბერგერის გამცარ-
ცვლებსა. თუმეც სამი გურული
ყოფილა, რომელთაც წაართვის ბათი
ათას მანეთზე მეტი ფული ქან ლინ-
ბერგერსა ქუთაისის რკინის გზის მატა-
რებელში.

* იქილმევე: თიანეთში ასულან
გერმანელები და მჭირათვენ სასტუმრო-

მოდ თვითველ წვერზედ. „საზო-
გადლო უძლურება თვითველ წვერის“
ხედილი რომ იყოს, მაშინ ხომ ცხოვ-
რების სიკვდილის სულარა ეფარებო-
და, სიცოცხლე სრულიად განქრებო-
და... მაგრამ თითონ ავტორი ვისი-
სალებს და მართლად გეგისახე-
ლებს, — სხვადა სხვა საწუფემო მოე-
ღენას აქეთ ცხოვრებდნენ, აღვა-
ცებით ინხენიებს თითო - ორადღო შე-
სანიშნავ მოღაწეებს: ილ. ჭავჭავაძეს,
აქ. წერეთელს, რ. ნიკოლაძეს, ი.
გოგებაშვილს, რ. ფილისაძეს და
კრისთაძეს და სხ... უძლურება...
„ხალ - ღონის მიღველბას ცხოვ-
რების ტალღების მოსაგერებლად“,
„ზორციელი და სულიერი მოქმედი“
და სხვა ამ გვიარ სიცოცხლის უც-
მყოფელი გარემოება საზოგადო ხე-
დარი რომ იყოს თვითველის წვერისა,
მაშინ ხომ არც ერთს მოღაწე-
ადღელი არ ემუწება ცხოვრებში, მა-
შინ ხომ აწინდელს უდაბნოში ერთი
განამცხოვრებელი წყაროც აღარ
იქნებოდა, მაგრამ საქმე ხომ ასე არ
არის... ღმერთს დავეუფაროს, ასე
რომ იყოს! მაშინ ხომ საზოგადოე-
ბრივი მოღაწეობაც შესაძლო არ იქ-

ნებოდა, მაშინ ხელის განმრეგეკი
არ მოხერხდებოდა, თითონ „კლენი-
დარი“ აღარ იქნებოდა. არა, ჩემო
მეგობარო, აქეთვის საზოგადოებრივი
ცხოვრების მიმდინარეობა და მსულე-
ლობა თუქც ბლომა მიწვეს აძლენს
მახატვრის შვიის ფერადით მართობს
სურათი, მაგრამ ზაეს აღგოგნედე აქა-
ციქ მზიარული და ფერადი არ შეი-
ძლება უარსკვალს. უამისოდ სურათის
მართალი არ იქნება, მართლის შე-
უფერებელი და წინააღმდეგი გამოვა,
ავტორი ასე არ იქცევა, იმის დედა-
აზრის არის, რომ ვითომ ჩვენს
ცხოვრებაში უძლურებისა და ულო-
ნობის მეტი არა იყოს, ვითომ
დიდი ბნელი ნათელიც არა ბეჭუბე-
დეს, ეს დედ - აზრი იმის უსაბუდე-
და უსაფუძვლოა. ცხოვრება, რაც
გინდა სიქეთი, თითო - ორადღო სანა-
ზარობლო მავალითსაც წარმოადგე-
დეს და ამასაც გასურათება უნდოდა
და მართლის მკლევარ ავტორისა-
გან.

საცა ორი და სამი მავალითი მა-
ინც არის საწუფემო და სასხარებლო
მოვლენისა, აქ ხელ - აღებით დაღდი
მიახედ, რომ ყველაზე ერთად და

წერილი მოსკოვიდამ

როინაშვილის მუხეში მოსკოვში

„იგავაში“ აქო გამოცხადებულა, ვი-
თომც ბან როინაშვილს აუგონდას კი-
სიო მუხეში ექვერისა მოსკოვის სა-
ზოგადოებასათვის. ეს მართლად არ არის
და რუსეთის გასტუების მაერ გავრდე-
ბული ჭარია. როინაშვილის მუხეში
წარსულს თთვის გასულს გამართას
გარგა ბლომად მასწავლებელ სადაცნიეო-
ვის მასხუბს ენობის - მოაგერეია. შო-
ფეისრბის სწენისა დიდად შეუბრ-
ყეოს. მ. ხ. მ. - ში მოაგერეკება და გიფრასი
ნათეობა ბან როინაშვილსა, შოფე.
მაღალმა მოსკოვსა რამეკენი ნათის
შეკენ ამის მუხეშიდამ, ბან ნაივალსკემ,
საწყოლოკიო საზოგადოების მოაგერე-
მა, მიქენა უწრადება ასირიულ წარწე-
რებს მატრას მარმარაღის ქვეშედ და
მიიქვა ბანი როინაშვილი საწყოლოკი-
ო საზოგადოების გარეხადა. ესეთი
მართფასი და იქათად სანსაქი ნათე-
ობა მოიტანს მოსკოვში, რომლის სადა-
დოც არც წმინდანისა, არც წმინტო-
ბიო მუხეშიდამ არ მოამაგებას. ბან რო-
ინაშვილის მუხეში თვალსაშინად გვი-
სატესს მოუღას ქველ გულტრებს. კერ-
ძად ჩვენთვის საგურადებოა მის მიერ
სამოტივი ნათეობი ემით, რომ იგანი სჭა-
რად გემოქმეებს, რომ გვეყვას სხე-
რად მიხელ - მოსხელს ჰქონას ინდოეთისა,
ჩინეთისა, გვირბეტისა, ასინისა, საჭა-
შეთისა, რომსა და მთელს დასავლეთს
გერაბაში. საგმარსა: მაქმეთი უწრად-
ებება სანსაქისა ფეკტეს, რომ დარ-
წმუნდეთ, თუ შეუკვლადღე გავლენას ჰქო-
ნას გერაბისა გვეყვასაზედ. ბან როინა-
შვილას მუხეში მოამაგება ფული რა-
მის რუსუბოების, საგარანეთისა, შევი-
გრანისა, გერმანიისა, სუქონიისა, იტა-
ლიისა და სხე. ამის დაგუბათი ფული
სასანდებისა (VIII სუგე.) კერაგლო,
სომეხისა, რუსთისა (როინაშვილის საღე-
ბისა), ქველ ქართული ფული გერაბისა
გამოსახლებობასა, თამარის დროის ფუ-
ლი, რომელზედღე შეიღებავ ემეგებს:
გამოსახლება სასწორისა, საგარისა, გერ-
მანიისა, გვირგვინისა, შემევეკ თითრული ფუ-
ლი ქართულისა ემეგებთი, ქანსათი ამას
და მამის დარწმუნდებით, რა გმასია ის
ორი ფიგურა, რომელზედღე სასუბსა-
მტო საძოებას დაგენდა.

მთლად ვერცე წოდებულ ტყუილ
ინტელიგენციას, მაგრამ მართლად
კუშმარტო ინტელიგენციის თვითველ
წვერის ამ გვირად განსჯა, სულ
ოცტა რომ ვთქვათ, უსამართლობა
იქნება. საყურადღებო და თვალსა-
ჩინო აქ, საქართველოში, ისაა,
ჩემო კარგო, რომ რაც - კი სახერო
და საყეთლო კეთდება, კერძო მო-
ღაწეების საქმეა და არა იმითი,
ვინც ტყუილად ავტარებს ცალიერ
სახესლ ინტელიგენციისას. ეგ
ტყუილი ინტელიგენცია და თვით
განათლების დაწმენული საზოგადო-
ებაც ვანზე სდგას, ვეულ ხელ დაკე-
ფილი მუხეცქერის მოღველთა შრომისა
და ბრძოლას, ხშირად არც თანაუფერ-
ობას, საქმეც იმასა, რომ საგრობა ძა-
ლა — ეს ყოველი შემსწაველი სახარო
წარმადებისა — აქ გაქარწყლებულია,
ჩამი ჩემიც, არ ცხუება და ბევრჯელ
ხომ წინ ელოდება საქეთეობა შეილე-
ბის წადილსა და მოქმედებსა. სა-
ყერველია და საქმეობრივ, რომ საუ-
კეთესო შეიღინი მინიქ შრომობენ, იმ-
რებიან, წყლებზედ ფესს იღმენ,
ოლონდ - კი გოგორმე საზოგადოება
მოგებრნით და ჩვენენ მოვახებო.

აქ სახეთი თქვენ ზეგნს ნაშის ი-
დროასას, რომელსაც ბრისჯაოს ს. ს.
ქოვალას: ზეგნას მუხეშიდამ გვეგავი-
ცა ზასი — ნაქანის სარა, ისეთი,
იმბეჭ, ხსნავები, ცხლევი და სხე-
თქვის უწრადებას უსებლედი მიქმეგემ
დღედრონი სურება ასირიელთა, სანსია,
კერაგლო, სხე - და - სხეა ჩვეურობითი და
სურბობით. საყურადღებოა დროს ტა-
კი მიქმეგრას სურბობით: „სარას ღვის-
ა მომბოსისა“ ლათინურს წარწოვლას. ეს
ტაბკი მოტრინდას საქართველოში ვე-
როსნათა ომების დროს, დიდად სურბო-
ბის ტაბკი ადმისა და ვვის სურბობით
მოუტრინათ საქართველოში 1426 წელს
გითადევი მასოსჩურებს რომამდ.

გვედა ნათებას ჩამოთვლა საჭარო
არ არის. მოსხენებული ნაშობეც საჭა-
რისა, რომ, მეთიველამ წარმოდგენისა
ეს მატრას, მაგრამ მეტად მერფესი და
შესანსაზეკი მუხეში.

დადი ამბავი აქეთ ხორვატე-
ლებს. ამ დღეებში მესრფულეუ-
ლად 300 წულიწადი მას აქეთ, რაც
დაბადებულმა ხორვატელების პო-
ეტო ივანე გუნდუღირი. სერებში
და ხორვატები ამირბონენ დიდის
ამითი იდეელსსწულიან დაბადების
დედე თაიანთ საერო პოეტისა. იი
რა ზარითა და ზეიმით უნდათ გა-
დიხადდონ თურმე ეს დედისასწაუ-
ლი:

ნაწკვევი

(ურულ - გაუფობადა)

დაღმატისა და ხორვატის ქაღ-
ქმში გაბარობას სალიტურატურო სა-
ლაშობი, კონვენტუბი, წარმოდგენისა და
სხვათა, ზაგრებისა და ბელგრადის ვა-
ფეგებში, სორბატისა და დაღმატის
მუხეშიდამ შედგება სერო და სო-
ფილოო კრუნისა. ზაგრისს თაქტში
წინამძღოტენ ვაფელარის საუკეთესო
დრამას: „დესრავა“. დესრავებში,
სხე დაბად გუნდუღირი, სულაონა
სახელ - გვანდუღელს პოეტს ავტოტენ მტკენ
გაზაწუნულა. ავტოტენ გარგა და დი-
და ომზედება გუნდუღირისა: „ოსმანი“
დაბოტენ და დღეებში მუხეშიდამ ზა-
გრებში.

ვენაში უფრო დიდის დროებით
უნდათ გადიხადდონ ეს დედისასწაუ-

უდი; ხორვატული სტუდენტები... სტუდენტული საზოგადოება...

27 დეკემბერს, ამჟამად, გაზეთი „НОВОСТИ“... მარკალის გვიგინი...

გვანამევი მზადდება თურმე და... საბჭოებში საიუბილეო აღბრძოლი...

ენტები იმითაა! მხოლოდ ამას თუ ვიტყვით ჩვენ შერთობა.

ქართველებს ბაღი გაუმართავთ... უცნაური ადამიანია ამ ბაღისა...

დღეს ქართველებს ბაღი იყოფა... ბაღის გარშემო და მურე დევიდოვი...

ამ დავიანვის შემდეგ გაზეთი, სხვა... რთლიანად თუ უსამართლოდ...

გაზეთი ერთი ქართველი ქალი არ... დავიანვის ქართული საგრო ტანსაცმელი...

ქალი და ამიტომაც ურემს ათას წინა... მიზეზი სვლამი ანტიკონსტანტინე...

სი-თა. კაცები კონტრაბანდინ და... მოქმედობა ნაკლებად ახალგაზრდა...

დღერთა, რა სამუშაოებია ქართველ... ათქმული სიბრძნის ანტიკონსტანტინე...

ახირებული კაცია სწორედ თავად... დი მემორიკი იმისათვის არც...

მეორისდასა, ამჟამად მემორიკი, გ... უთი „Правданин“... ისთავს ბერძენის...

სწორედ რომ ძალიან ძვირფას... სი თანამშრომელი უმაღლი მემ...

ქვეყნის ამბები

— ქვეა უკვე უკმაყოფილო დაწეს... ნებულან, რომ თურქეთში, რომელსაც...

ბოთიდან, მოხელის უმაღლე კ... ლამს მივარდებ, ამოიღებს ნიშნში...

სულა, უკმაყოფილო არა ყოფილა... როცა ბოლშევიკის განცხადებაში...

— ახ ახარებული კონტრაბანდ... გნებო, ეს არის. ბაღდადს ხსენებ...

— მადრიში დიდი სომხთა დატ... რია გაუმართავი. ამ დატარის თითო...

— ამის გამო, რომ ბოზნისა სს... წავლებუბში ბოლშევიკი ენა...

— გერმანიის საზოგადოებას, რომე... ლეგ სპარტის მუცლისმკობა...

მშარტი მიზეზი, ე. ი. გარემოტ... ლობა, ბერი, სავა კლასი...

თავს რესტრუქციისთვის და თხოვლობს... რომ ძალიან სსტრუქტურა უნდა...

— მარტოტრენურების სემინარი... და სტრუქციის განხორციელების...

— მადრიში დიდი სომხთა დატ... რია გაუმართავი. ამ დატარის თითო...

გასართობი

როგორც სანს, ქვეყნის მკვრივობა... და მშრომელი უმუშევარი ადამიანი...

ონებაც; სულ სხვა საქირა, საქ... რისი, როცა რომელიმე მოღვაწის...

რომ ძალიან სსტრუქტურა უნდა... რომ ძალიან სსტრუქტურა უნდა...

— მადრიში დიდი სომხთა დატ... რია გაუმართავი. ამ დატარის თითო...

— მადრიში დიდი სომხთა დატ... რია გაუმართავი. ამ დატარის თითო...

დეკემბერი

29 დეკემბერი

სტამბოლში, საფრანგეთის ელჩს... მოსვლია ამბები დეკემბით, რომ...

ხუთშაბათს ელჩი ნევილი დავი... იყო სასადადო და დაარწმუნა...

ქა... მგობა, რაც უნდა იყოს, ყვე... ლი მემუაქობის იმედს საქირა...

სტამბოლი

